

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Doorkiesnummer
541030

Behandeld door
J.J. ten Broeke

Datum
9 mei 2017

Onderwerp

Uitkomst onderzoek mogelijkheden precarioheffing op netwerken

Geachte raadsleden,

Op 3 november 2016 hebben wij u toegezegd onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor de heffing van precariobelasting op netwerken. In verband met de ontwikkelingen rond de wetswijziging op dit onderdeel, hebben wij gewacht met de beantwoording van uw vragen totdat meer duidelijkheid hierover is. In deze brief vind u de uitkomst van ons onderzoek en geven wij u onze conclusie en aanbeveling.

Aanleiding onderzoek

Bij de bespreking van de programmabegroting 2017 in uw raadsvergadering van 3 november 2016, heeft de fractie van het CDA ons gevraagd om onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor de heffing van precariobelasting op netwerken om daarmee extra inkomsten te genereren.

Onderzoeksvragen

Tijdens het debat dat u hierover met elkaar heeft gevoerd, zijn er aantal specifieke vragen gesteld die wij bij dit onderzoek hebben betrokken. Deze vragen zijn:

1. Wat zijn de wettelijke mogelijkheden en beperkingen van de heffing precariobelasting op netwerken?
2. Wat zijn de gevolgen van de heffing precariobelasting op netwerken voor de inwoners van Almelo?
3. Wat zijn de gevolgen van de heffing precariobelasting op netwerken voor het dividend dat wij van Cogas ontvangen?

Vraag 1: wat zijn de wettelijke mogelijkheden en beperkingen van de heffing precariobelasting op netwerken?

Wettelijke mogelijkheden

Op 10 februari 2016 heeft Minister Plasterk aangekondigd met een wetsvoorstel te komen voor de afschaffing van precariobelasting op kabels en leidingen. Dit [wetsvoorstel](#)¹ is op 24 juni 2016 ingediend bij de Tweede Kamer. De afschaffing komt voort uit de ongelijkheid van de heffing omdat gebruikers van naburige gemeenten uit het verzorgingsgebied mee moeten betalen aan de doorberekening van precariobelasting. In de afgelopen jaren is de totale opbrengst van de precariobelasting aanzienlijk toegenomen. Om deze gemeenten de tijd te geven om de effecten in de begroting op te kunnen vangen is een overgangsregeling opgenomen. Voor het in aanmerking komen van de overgangsregeling waren er in eerste instantie twee voorwaarden:

1. In 2015 moeten inkomsten zijn genoten van precariobelasting op netwerken;
2. Op 10 februari 2016 gold er een verordening met tarief voor precariobelasting op netwerken.

Op 15 september 2016 is dit voorstel behandeld in de commissie Binnenlandse Zaken voor Infrastructuur en Milieu. Op basis van vragen en opmerkingen van de commissie heeft minister Plasterk

¹ Bron: Kamerstuk 34508 nr. 4, Wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet en de Waterschapswet in verband met het beperken van de heffingsbevoegdheid van precariobelasting voor enige openbare werken van algemeen nut, gepubliceerd op 27 juni 2016.

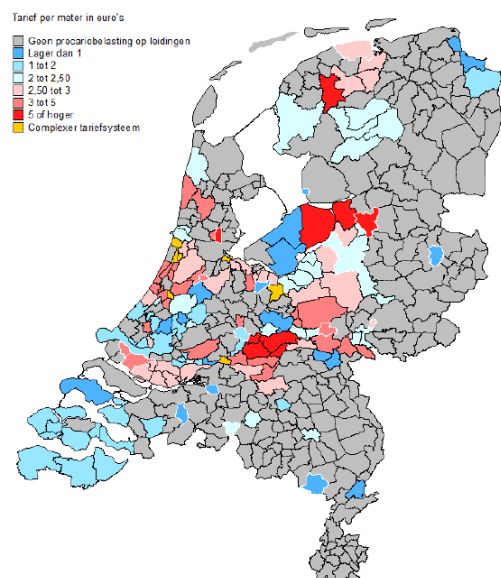
op 5 december 2016 de Tweede Kamer een reactie gegeven. Uit deze reactie kon worden opgemaakt dat de minister van plan was om de voorwaarden voor de overgangsregeling aan te passen. Op 21 maart 2017 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel 'beperken heffingsbevoegdheid precariobelasting' [geamendeerd](#)² aangenomen. De oorspronkelijke overgangstermijn van 10 jaar is gehalveerd en de voorwaarde dat in 2015 inkomsten precariobelasting genoten moesten zijn is vervallen. De hoogte van de te heffen precariobelasting is beperkt tot het tarief zoals dat gold op 10 februari 2016 en tot uiterlijk 1 januari 2022.

Situatie Almelo

Op 10 februari 2016 gold in Almelo een [verordening precariobelasting](#) met tarieven voor de heffing op (elektrische) leidingen, buizen en kokers onder, op of boven gemeenteground. Dit blijkt tevens uit onderstaande grafiek uit het [onderzoeksrapport van COELO](#)³. Hierin is uitgegaan van ons lage tarief voor hoofdleidingen elektriciteit, gas en water van 256,10 euro per kilometer, dat is 0,26 euro per meter. Voor overige kabels en leidingen gold een tarief variërend van 1,35 euro per meter tot 4,10 euro per meter.

Met ingang van 1 januari 2017 hebben wij deze tarieven uit de verordening gehaald in verband met de aangekondigde overgangsregeling en de toen gestelde inkomstenvoorwaarde van 2015. Nu de inkomstenvoorwaarde is vervallen, voldoen wij toch aan de criteria van de overgangsregeling en hebben wij de mogelijkheid om tot 1 januari 2022 precariobelasting te heffen op netwerken voor maximaal het tarief dat gold op 10 februari 2016.

Kaart 3. Tarief precariobelasting op leidingen 2016 (stand 10 februari 2016)

Bron: COELO

Beperkingen

Om precariobelasting op netwerken te kunnen heffen zijn er een aantal beperkingen waarmee wij rekening moeten houden. Op dit moment hebben wij geen verordening precariobelasting waarin tarieven zijn opgenomen voor de heffing op (elektrische) leidingen, buizen en kokers onder, op of boven gemeenteground. Om te kunnen heffen zal eerst de verordening precariobelasting 2017 op dit onderdeel moeten worden aangepast. Dit zal onherroepelijk leiden tot weerstand en bezwaar van betrokken partijen omdat de gemeente nooit eerder precariobelasting op netwerken heeft geheven en daarom het verwijt zal krijgen in strijd te handelen met het beoogde doel van de wetswijziging (teleologische interpretatie). Tevens hebben wij te maken met privaatrechtelijke overeenkomsten met onze nutsbedrijven waarin bepalingen zijn opgenomen die inkomsten door heffing van gemeentebelastingen uitsluiten. Deze overeenkomsten gelden veelal voor onbepaalde tijd, maar daarvan heeft de Hoge Raad gezegd dat deze overeenkomsten in beginsel opzegbaar zijn. Samen met andere gemeenten in de regio willen wij in gesprek met onze nutsbedrijven om deze overeenkomsten te beëindigen, maar dat is vanwege het juridische traject niet van vandaag op morgen geregeld.

² Bron: Handelingen Tweede Kamer, 21 februari 2017, Stemmingen Beperken heffingsbevoegdheid van precariobelasting

³ Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden, 2016, Compensatieregelingen kabels en leidingen

Vraag 2: wat zijn de gevolgen van de heffing precariobelasting op netwerken voor de inwoners van Almelo?

De extra heffingen van precariobelasting van gemeenten in het verzorgingsgebied van de netbeheerders zullen direct leiden tot hogere tarieven voor alle gebruikers in het verzorgingsgebied, dus ook die voor inwoners en bedrijven van Almelo. Als andere gemeenten in het verzorgingsgebied geen precariobelasting op netwerken heffen, ontstaat de situatie dat inwoners en bedrijven van die gemeenten meebetalen aan de precarioheffing van de gemeente Almelo.

In eerste instantie was door de minister nog aangekondigd dat de Gas- en Elektriciteitswet zou worden aangepast om differentiatie per gemeente mogelijk te maken, maar deze maatregel is van tafel. Ook de aanvankelijk beoogde compensatieregeling voor niet heffende gemeenten vindt geen doorgang.

De aanslag precariobelasting kan worden geheven op de kabels- en leidingen voor transport van gas, water en elektriciteit. De drinkwaterbedrijven rekenen de kosten hiervan door aan de klanten in de betreffende gemeente. Deze hebben dus géén effect op de kosten van klanten in andere gemeenten uit het verzorgingsgebied. Beheerders van energienetwerken (gas en elektra) rekenen de kosten op voorschrift van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) door aan al hun klanten in het verzorgingsgebied. Dus ook aan de klanten in gemeenten die géén precariobelasting heffen. Voor meer informatie hierover, zie de [Atlas van de lokale lasten 2017 van COELO](#)⁴.

Het energienetwerk van Almelo is vrijwel geheel in beheer van Cogas. Het aantal gemeenten in het verzorgingsgebied van Cogas verschilt per soort netwerk. In onderstaande tabel zijn alle gemeenten uit het verzorgingsgebied van Cogas opgenomen. Hieruit blijkt dat, als Almelo overweegt om precariobelasting te gaan heffen, klanten in alle gemeenten uit het verzorgingsgebied van Cogas hieraan moeten meebetalen. In het geval van elektra betekent dit zelfs dat klanten uit Goor en Oldenzaal voor meer dan helft moeten bijdragen aan de hogere kosten voor het netbeheer van Almelo.

Tabel: gemeenten in het verzorgingsgebied van Cogas

GAS	ELEKTRICITEIT
Almelo	Almelo
Borne	Goor
Dinkelland	Oldenzaal
Hardenberg	
Hengelo	
Hof van Twente	
Laren	
Oldenzaal	
Tubbergen	
Twenterand	
Wierden	

Een andere bijkomstigheid is dat huishoudens met een laag inkomen en weinig vermogen niet in aanmerking komen voor kwijtschelding van kosten van energiebedrijven. Dit in tegenstelling tot aanslagen voor gemeentelijke belastingen waarvoor dat wel mogelijk is.

Over de hoogte van een eventuele precarioheffing op netwerken kunnen wij geen nauwkeurige voorspelling doen. Wij hebben niet eerder precariobelasting op netwerken geheven. Ervaringscijfers of kengetallen over de lengte en/of oppervlakte van (elektrische) leidingen, buizen en kokers ontbreken bij ons. Voor deze gegevens zijn wij afhankelijk van de opgave van onze nutsbedrijven. Wij hebben Cogas daarom gevraagd om een indicatie te geven van de lengte van het totale gas- en elektriciteitsnet in Almelo. Cogas beschikt alleen over cijfers van het totale verzorgingsgebied, zodat zij een globale indicatie heeft afgegeven voor het gebied van Almelo (mail d.d. 21 april 2017).

⁴ Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden, 2017, Atlas van de lokale lasten 2017.

Tabel: globale indicatie minimale opbrengst precariobelasting Cogas deel Almelo

Soort	Lengte (km)	Tarief hoofdleiding (per m)	Bedrag
Gas	700	0,26	182.000 euro
Elektriciteit	644	0,26	176.440 euro
Totaal			349.440 euro

In de berekening is uitgegaan van alleen het lage tarief voor de hoofdleidingen. De totale lengte van het drinkwaternet is naar verwachting vergelijkbaar met die van het gas- of elektriciteitsnet, zodat hiervoor een evenredig deel meegeteld kan worden in de berekening van de opbrengst. In dat geval komt de verwachte totale opbrengst precariobelasting uit op ca. **524.000 euro**.

Tabel: globale indicatie minimale opbrengst precariobelasting Almelo

Soort	Bedrag
Gas	182.000 euro
Elektriciteit	176.440 euro
Water	174.720 euro
Totaal	524.160 euro

Vraag 3: wat zijn de gevolgen van de heffing precariobelasting op netwerken voor het dividend dat wij van Cogas ontvangen?

Beheerders van energienetwerken rekenen de kosten op voorschrift van de (ACM) door aan al hun klanten. Dit gebeurt met twee jaar vertraging. De ACM bepaalt de maximumtarieven die de netbeheerders mogen hanteren op basis van realisatiecijfers. Deze zijn pas na afloop van het jaar bekend en kunnen pas in de tarieven van het daaropvolgende jaar worden meegenomen. Als in 2018 voor het eerst precariobelasting op netwerken wordt ingevoerd dan heeft dit effect op de tarieven die netbeheerders over 2020 in rekening brengen. Dit betekent dus dat in de eerste twee jaar de precariobelasting een negatief effect heeft op het jaarresultaat van Cogas. Jaarlijks bepaalt Cogas op basis van het jaarresultaat en de meerjarenprognose of het afgesproken dividend voor de komende jaren kan worden gehandhaafd. In het geval een lager jaarresultaat wordt behaald kan dit gevolgen hebben voor de hoogte van de dividenduitkering.

Conclusie en aanbeveling

Ondanks dat wij voldoen aan de criteria om in de periode tot 1-1-2022 precariobelasting op netwerken te mogen heffen, ontraden wij u hiervoor te kiezen. Dat doen wij om de volgende drie redenen. Ten eerste omdat dit indruist tegen de geest van de wetswijziging die moet voorkomen dat de inkomsten van gemeentelijke precariobelasting verder toenemen en deze wordt afgebouwd en beëindigd. Almelo heeft nooit eerder precariobelasting op netwerken geheven. Ten tweede omdat de heffing van precariobelasting op netwerken direct zal leiden tot hogere tarieven voor onze inwoners en bedrijven en die van andere gemeenten uit het verzorgingsgebied. Ten derde omdat wij privaatrechtelijke overeenkomsten hebben met onze nutsbedrijven die inkomsten door heffing van precariobelasting op netwerken niet mogelijk maken.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

F.W. van Ardenne

A.J. Gerritsen